

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI 10

Puhelin (vaihte) 642511 Postisiirto 120811

Liikepankit Osuuskassat Säästöpankit tili 5041

Yleiskirje n:o 3/69

17.1.1969

Työeläkelakien mukaista toimintaa
harjoittaville eläkelaitoksille

Asia: uudet vähimmäisturvaa
vastaavan vapaakirjan
ehdot ja perusteet

Sosiaali- ja terveysministeriö on Eläketurvakeskuksen esityk-
sestä 31.12.1968 vahvistanut uudet työntekijäin eläkeasetuksen 8 §:ssä
tarkoitettut vähimmäisturvaa vastaavan vapaakirjan ehdot ja perusteet.
Ne korvaavat entiset, 6.5.1964 vahvistetut vastaavat ehdot ja perusteet
(Eläketurvakeskuksen yleiskirje n:o 8/64).

Uudet vapaakirjan ehdot ja perusteet lähetetään oheisena.

ELÄKETURVAKESKUS

Markku Kaikkonen *Jouko Sirkesalo*
Markku Kaikkonen Jouko Sirkesalo

Työntekijäin eläkeasetuksen 8 §:ssä tarkoitettut
vähimmäisturvaa vastaavan
V A P A A K I R J A N E H D O T J A P E R U S T E E T

SOVELTAMISALUE

1 §.

Näitä ehtoja ja perusteita sovelletaan työntekijän vapaakirjaan, joka perustuu työntekijäin eläkelain mukaista vähimmäisturvaa koskevaan eläkejärjestelyyn. Tällöin kuitenkin eläkeikä voi olla muu kuin 65 vuotta ja työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen saamisen ehdot lain vähimmäisvaatimuksia auliimmat.

Näitä ehtoja ja perusteita noudatetaan soveltuvin osin myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkeasetuksen 10 §:ssä tarkoitettuun vapaakirjaan.

VAPAAKIRJA

2 §.

Oikeus vastaiseen eläkkeeseen sellaisen työsuhteen perusteella, jonka päättyessä työntekijällä tai hänen omaisellaan ei ole välittömästi oikeutta eläkkeen saamiseen, toteutetaan muodostamalla tätä etuutta vastaava vapaakirja.

ELÄKEOIKEUS

3 §.

Työntekijällä on vapaakirjan perusteella oikeus saada - vanhuuseläkettä täytettyään 65 vuotta, edellyttäen, että hän ei enää ole työntekijäin eläkelain alaisessa työsuhteessa; ja

- työkyvyttömyyseläkettä työntekijäin eläkelain 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaisesti, ei kuitenkaan silloin, kun hänellä on oikeus työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 momenttia tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momenttia soveltaen myönnettävään työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Jos työntekijällä kuollessaan oli 1 momentissa tarkoitetun vapaakirjan perusteella oikeus eläkkeeseen, on hänen jälkeensä työntekijäin eläkelain 4 §:n 5 momentissa mainitulla edunsaajalla 4 a §:ssä säädetyin rajoituksin oikeus saada perhe-eläkettä saman vapaakirjan perusteella työntekijäin eläkelain 4 b §:n mukaisesti.

Jos eläke myönnetään työntekijäin eläkelain tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain alaisen työsuhteen tahi työntekijän vapaaehtoisen jatkovakuutuksen perusteella 1 ja 2 momentin ehdoista poiketen, muutetaan aikaisemmat vapaakirjat mainittuun viimeiseen työsuhteeseen tai jatkovakuutukseen liittyvien ehtojen mukaisiksi.

4 §.

Työkyvyttömyyseläkkeen saajan täyittäessä 3 §:ssä tarkoitettua vanhuuseläkkeen saamiseen oikeuttavan iän muuttuu hänen eläkkeensä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien vanhuuseläkkeeksi.

ELÄKKEEN SUURUUS

5 §.

Vapaakirjaan perustuvan eläkkeen määrä on, jollei seuraavasta muuta johdu, jokaiselta eläkkeeseen oikeuttavalta kuukaudelta niin monta prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta kuin eläketurvan ehdoista seuraa.

Jos työsuhteeseen liittyvien eläketurvan ehtojen mukaan eläkeikä on muu kuin 65 vuotta, kerrotaan edellisessä momentissa tarkoitettu eläkkeen määrä vapaakirjaa muodostettaessa seuraavasta taulukosta ilmenevällä kertoimella:

eläkeikä	kerroin	eläkeikä	kerroin
50	3.45	65	1.00
51	3.21	66	0.90
52	2.99	67	0.81
53	2.78	68	0.73
54	2.58	69	0.65
55	2.39	70	0.58
56	2.21	71	0.52
57	2.04	72	0.46
58	1.88	73	0.40
59	1.73	74	0.35
60	1.59	75	0.30
61	1.46	76	0.26
62	1.33	77	0.23
63	1.21	78	0.19
64	1.10	79	0.16

Jos vapaakirjaan perustuva vanhuuseläke alkaa muussa kuin 65 vuoden iässä, muutetaan edellä esitetyllä tavalla laskettu eläkkeen määrä jakamalla se tätä ikää vastaavalla edellisen taulukon kertoimella. Ikä määrätään kuukauden tarkkuudella ja taulukon kertoimet lasketaan suoraviivaista interpolatiota käyttäen tätä ikää vastaaviksi kahden desimaalin tarkkuudella. Iän ollessa yli 79 vuotta käytetään kuitenkin 79 vuoden ikää vastaavaa kerrointa.

Vapaakirjaan perustuvan työkyvyttömyyseläkkeen määrä lasketaan tämän pykälän 1 momentin mukaan.

6 §.

Vapaakirjaan perustuvaan työntekijäin eläkelain mukaiseen eläkkeeseen sovelletaan lain 5 a §:n säännöksiä.

Laskettaessa vapaakirjaan perustuvan vanhuuseläkkeen työntekijäin eläkelain 5 a §:n 2 ja 3 momentin mukaista määrää sovelletaan näiden ehtojen 5 §:n 2 ja 3 momenttia.

7 §.

Vapaakirjaan perustuvan perhe-eläkkeen määrä lasketaan työntekijäin eläkelain 7 a §:n mukaisesti näiden ehtojen mukaisen

vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen määrän perusteella. Työntekijäin eläkelain 5 §:n 2 momentin mukaiseksi korotukseksi ei ole kuitenkaan katsottava vanhuuseläkkeeseen mahdollisesti tulevaa korotusta sillä perusteella, että eläkkeen määrä muutetaan vastaamaan 3 §:ssä tarkoitettua eläkeikää.

8 §.

Vapaakirjaan perustuvaan eläkkeeseen lasketaan työttömyyslisä työntekijäin eläkelain 7 b §:n mukaan.

9 §.

Vapaakirjaan perustuva eläke yhteensovitetaan muiden eläkkeiden kanssa työntekijäin eläkelain 8 ja 8 a §:n mukaisesti.

TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEEN EPÄÄMINEN TAI VÄHENTÄMINEN

10 §.

Työkyvyttömyyden perusteella haettua eläkettä voidaan vähentää, jos sen saaja on aiheuttanut työkyvyttömyytensä törkeällä tuottamuksella tai saanut sairautensa, vikansa tai vammansa rikollisella teolla.

ELÄKKEEN SUORITTAMINEN

11 §.

Vanhuuseläkettä suoritetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona työntekijä on tullut oikeutetuksi vanhuuseläkkeen saamiseen.

Työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa työkyvyttömyyden alkamista, ei kuitenkaan takautuvasti vuotta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista.

Vanhuus- ja perhe-eläkettä ei ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti pitemmältä kuin vuoden ajalta ennen hakemuksen tekemistä.

Jollei erääntynyttä eläkettä ole nostettu kolmen vuoden kuluessa siitä, kun eläkkeeseen oikeutettu sai tietää, että eläke oli nostettavissa, tai kymmenen vuoden kuluessa eläkkeen erääntymispäivästä, on oikeus tähän eläke-erään menetetty.

Erääntyneelle eläke-erälle ei suoriteta korkoa.

12 §.

Eläkkeen saajan on vaadittaessa esitettävä eläkelaitokselle selvitys siitä, että edellytykset eläkkeen saamiseen edelleen ovat olemassa. Eläkkeen suorittaminen voidaan keskeyttää, kunnes selvitys on toimitettu.

Työkyvyttömyyden perusteella eläkettä hakeva tai saava on velvollinen, jos eläkelaitos niin määrää, käymään työkyvyttömyyden selvittämistä varten tutkittavana eläkelaitoksen nimeämän lääkärin luona tai eläkelaitoksen osoittamassa sairaalassa. Eläkelaitos korvaa tällöin tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset, joihin luetaan myös kohtuulliset matkakustannukset ja kohtuullinen matkapäiväraha toiselle paikkakunnalle määräyksen mukaisesti suoritetusta matkasta.

Jos eläkkeen hakija tai saaja ilman hyväksyttävää syytä jättää edellä 2 momentissa tarkoitettun määräyksen noudattamatta, voidaan hakemuksen käsittely määrätä raukeamaan tai jo myönnetyn eläkkeen suorittaminen keskeyttää, kunnes määräystä on noudatettu.

13 §.

Vapaakirjaan perustuvan eläkkeen maksamisesta on lisäksi voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 19 a §:ssä on säädetty.

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

14 §.

Jos työntekijälle myönnetään työkyvyttömyyseläke työntekijäin eläkelain 6 §:n 3 momenttia tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 7 §:n 1 momenttia soveltaen taikka jos työntekijän jälkeen myönnetään perhe-eläke, joka työntekijäin eläkelain 7 a §:n 1 momentin mukaisesti perustuu mainittuun työkyvyttömyyseläkkeeseen, lasketaan se eläkkeen osa, joka muussa tapauksessa olisi perustunut vapaakirjaan, näiden ehtojen 5 - 8 §:ssä määrättyllä tavalla.